

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว
ประจำปี ๒๕๖๕

กองการศึกษา

เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงสร้างความภาคภูมิใจ และศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทยสามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

กองการศึกษา เทศบาลเจดีย์แม่ครัว ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญา ท้องถิ่น จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูล ด้านศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

กองการศึกษา

เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ด้านเกษตรกรรม

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปลาหมอไทย อาหารแปรรูป จากปลาหมอไทย

๒. สถานที่ตั้ง

บ้านกลางพัฒนา หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓. กระบวนการ

- การเลี้ยงปลาหมอไทย
- การแปรรูปปลาหมอไทย
- การจำหน่ายปลาหมอไทย

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

เห็ดเพาะพันธุ์ต่าง ๆ เชื้อเห็ด อุปกรณ์เพาะเห็ด ผลิตภัณฑ์จากเห็ด

๒. สถานที่ตั้ง

บ้านเจริญพัฒนา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓. กระบวนการ

- การเพาะพันธุ์เห็ดต่างๆ
- การจำหน่ายเชื้อเห็ดและอุปกรณ์
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเห็ด

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.ด้านหัตถกรรม

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

เสวียนรักษ์โลก

๒.สถานที่ตั้ง

บ้านป่าป้อ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓.กระบวนการ

-ผลิตเสวียนรักษ์โลก

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

โก้นผึ้ง น้ำผึ้ง

๒. สถานที่ตั้ง

บ้านป่าป้อ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓. กระบวนการ

-ผลิตโก้นผึ้ง น้ำผึ้ง

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓.ด้านอุตสาหกรรม

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

งานใบไม้

๒.สถานที่ตั้ง

ศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควันไฟป่า “จาระธรรม” หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓.กระบวนการ

- ผลิตภัณฑ์งานจากใบไม้
- การจำหน่ายผลิตภัณฑ์งานจากใบไม้

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป

๒.สถานที่ตั้ง

บ้านสบแฝก หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓.กระบวนการ

-ผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนจากไม้แปรรูป

-การจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนจากไม้แปรรูป

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำเครื่องเรือนจากกะลามะพร้าว

๒.สถานที่ตั้ง

บ้านห้วยบง หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓.กระบวนการ

-ผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนจากกะลามะพร้าว

-การจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนจากกะลามะพร้าว

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔.ด้านการแพทย์แผนไทย

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมุนไพร สมุนไพรแปรรูป

๒.สถานที่ตั้ง

บ้านกลางพัฒนา หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓.กระบวนการ

- การปลูกสมุนไพร
- การแปรรูปสมุนไพร
- การจำหน่ายสมุนไพร

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

หมอนวดแผนไทย และลูกประคบสมุนไพร

๒. สถานที่ตั้ง

บ้านพระธาตุเจดีย์ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓. กระบวนการ

- การนวดแผนไทย

- การทำลูกประคบสมุนไพร

- การจำหน่ายลูกประคบสมุนไพร

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕.ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

พิธีบวชป่า

๒.สถานที่ตั้ง

บ้านวังขุมเงิน หมู่ที่ ๗ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓.กระบวนการ

-การทำพิธีบวชป่า เพื่อฟื้นฟูป่าและอนุรักษ์ป่า ตามประเพณีความเชื่อ

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๖.ด้านศิลปกรรม

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประติมากรรมสร้างสรรค์ผลงานเครื่องสักการะสำหรับใช้ในพิธีกรรมล้านนา

๒.สถานที่ตั้ง

วัดเจดีย์แม่ครัว หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓.กระบวนการ

-การสร้างสรรคผลงานเครื่องสักการะสำหรับใช้ในพิธีกรรมล้านนา เพื่อให้คนรุ่นหลังไว้ศึกษา และอนุรักษ์สืบไว้ตลอดไป เช่น สะตวง ชั้นแก้วทั้ง ๓ ชั้น ๕ โกรฐาก ชั้นตั้ง ควักเหมียง ชั้นสุมา สะตวงท้าวทั้ง ๔ ชั้นผูกมือ หมากเบ็ง ต้นเทียน ลุ่มดอก ชั้นดอก

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๗.ด้านอาหารพื้นบ้าน

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

อาหารพื้นบ้านแปรรูปจากปูนา

๒. สถานที่ตั้ง

บ้านขัวมุง หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓. กระบวนการ

- การเพาะเลี้ยงปูนา

- การแปรรูปอาหารจากปูนา เช่น น้ำพริกน้ำปู อ่องปู

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

อาหารพื้นบ้าน แคบหมู น้ำพริกแคบหมู ไล่อั่ว

๒.สถานที่ตั้ง

บ้านข้าวมุง หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓.กระบวนการ

-แคบหมู

-น้ำพริกแคบหมู

-ไล่อั่ว

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

อาหารพื้นบ้าน หมูแดดเดียวสมุนไพร

๒. สถานที่ตั้ง

บ้านสบแฝก หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๓. กระบวนการ

- หมูแดดเดียวสมุนไพร

